

Sjældent fund: Nedlagt Landsby ved Tved nord for Svendborg

Svendborg Museum har ved udgravning syd-øst for landsbyen Tved fundet en hel nedlagt bebyggelse fra højmiddelalderen.

Den nedlagte landsby tæller mindst tre gårde der har eksisteret fra ca. år 1200 til omkring 1370 – 1400, men de igangværende udgravninger antyder, at flere gårde er på vej.

Det er ganske usædvanlig at finde en nedlagt landsby der ikke er kendt i de skriftlige kilder. Arkæologerne ved Svendborg Museum blev da også temmelig overraskede da landsbyen dukkede op. Den ligger i den absolut sydøstligste del af sognet næste 1.300 m. fra Kirken. Den perifere placering støtter arkæologernes formodning om, at Tved sogn oprindeligt gik helt ud til kysten.

Hvorfor landsbyen er blevet lagt der er uvist og vil indgå i museets igangværende forskning indenfor middelalderen. Gåden bliver ikke lettere af, at stedsnavnet Tved betyder ”en rydning” (i skoven) og sædvanligvis bruges om landsbyer der flytter ud fra en ældre landby fra vikingetiden. Men skal den lille nedlagte landsby opfattes som en udflytterby til rydningsbyen Tved? Ja sandsynligvis, men til gengæld rejser det tvivl om selv sognebyen Tved faktisk er en rydningsby. Sognets store størrelse, tilstedeværelsen af en romansk landsbykirke og Tveds størrelse på 18 gårde antyder, at Tved nok nærmere er en moderby.

Sognebyen Tved og med stjerne den nedlagte landsby nord for Svendborg.

De hvide skiver markerer de tagbærende stolper i hustomten fra middelalderen.

Til gengæld er det lettere at gætte på hvorfor landsbyen blev nedlagt. Omkring midten af 1300 tallet indtrådte først en landbrugskrise der ramte Europa bredt og derefter nåede den sorte død – pesten – Danmark. Følgerne af de to blev en omfattende ødelægning af mange små udflytterbyer. Men også at kornpriserne steg og de fæstebønder der overlevede den sorte død kunne stille hårde betingelser til godsejerne og i sidste ende fik bedre levebetingelser.

Sylvsten fundet i stolpehul til en middelalderlig hustomt i Tved. Ved at lade stolperne til taget hvile på sylvsten undgik man, at der gik råd i stolpen.

Det var en nyhed i middelalderen. Indtil da havde man blot ladet stolpen forkulle i spidsen, men sylvsten gav stolpen en længere levetid. Man undgik selvfølgelig besværlige udskiftninger, men en mindsket adgang til skov pga. hugst og måske især pga. nye ejerforhold har sikkert også spillet ind.